

VENDIM
Nr. 24, datë 23.4.2025

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sandër Beci	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 23.4.2025 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 8 (V) 2024 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Veli Përleka

SUBJEKT I INTERESUAR: Drejtoria Rajonale e Sigurimeve Shoqërore, Tiranë

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 1023 (86-2023-1558), datë 7.12.2023, të Gjykatës Administrative të Apelit; nr. 00-2024-1414, datë 8.4.2024, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë; nr. 3, datë 24.11.2016, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131, pika 1, shkronja “P”, dhe 134, pikat 1, shkronja “I”, dhe 2, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (Kushtetuta); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”, i ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sandër Beci, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit Veli Përleka (*kërkuesi*), që ka kërkuar pranimin e kërkesës, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të subjektit të interesuar, Drejtorisë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore (*DRSSH*), Tiranë, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi ka qenë oficer aktiv i Forcave të Armatosura nga data 1.11.1971. Ai ka shërbyer në aviacionin ushtarak dhe ka dalë në rezervë në datën 1.8.2003, ndërsa mbante gradën “nënkolonel”.

2. Pas përfundimit të trajtimit me pagesë kalimtare deri në datën 1.8.2005, kërkuesi në vijim është trajtuar me pension të parakohshëm për vjetërsi shërbimi (*pension i parakohshëm*) sipas nenit 11 të ligjit nr. 8087, datë 13.3.1996, “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë, të ushtarakëve të Ministrisë së Rendit Publik dhe Shërbimit Informativ Shtetëror”, të ndryshuar (*ligji nr. 8087/1996*). Konkretisht, me vendimin nr. 3926, datë 4.5.2006, Drejtoria Rajonale e Sigurimeve Shoqërore (*DRSSH*), Tiranë i ka caktuar kërkuesit pension të parakohshëm në masën 15.963 lekë, me të drejtë pagese nga data 1.8.2005 deri në datën 15.11.2006, kur ai plotësonte kushtet për pension pleqërie. Përlllogaritja e pensionit të parakohshëm është bërë mbi bazën e pagës referuese të kërkuesit prej 70.600 lekësh dhe vjetërsisë së tij në shërbim prej 31 vjetësh e 9 muajsh, e cila në kushtet kur kërkuesi ka shërbyer në aviacion ushtarak, sipas nenit 7 të ligjit nr. 8087/1996, është konvertuar në 47 vjet e 6 muaj.

Kërkuesi ka përfitur pensionin e parakohshëm deri në datën 15.11.2006, kur ka plotësuar kushtet për pension pleqërie, të cilin e ka përfitur në vijim.

3. Në datën 7.12.2012, me pretendimin se në llogaritjen e pensionit të parakohshëm DRSSH-ja, Tiranë ka vepruar në kundërshtim me nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996 dhe ligjin nr. 9210, datë 23.3.2004, “Për statusin e ushtarakut të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë” (*ligji nr. 9210/2004*), kërkuesi i është drejtuar gjykatës me kërkesëpadi, duke kërkuar detyrimin e DRSSH-së të rillogarisë e të caktojë masën e pensionit të parakohshëm sipas neneve 11 e 18 të ligjit nr. 8087/1996, nga data 1.8.2005 deri në datën 30.10.2006, si dhe t’i paguajë diferencat mes masës së pensionit të paguar nga data 1.8.2005 deri në datën 30.10.2006, së bashku me kamatëvonesat.

4. Pas shpalljes nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë të moskompetencës lëndore, çështja i ka kaluar për gjykim Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë. Kjo e fundit, me vendimin nr. 1521, datë 9.4.2014, ka vendosur pranimin pjesërisht të kërkesëpadisë dhe detyrimin e DRSSH-së, Tiranë t’i rillogarisë paditësit/kërkuesit pensionin e parakohshëm nga data 1.8.2005 deri në datën 30.10.2006, në përputhje me formulën e parashikuar në nenin 35 të ligjit nr. 9210/2004, si dhe pagimin e diferencave të papaguara gjatë kësaj periudhe, ndërkohë që ka rrëzuar padinë për pjesën tjetër të saj. Kundër këtij vendimi kanë ushtruar ankim kërkuesi dhe DRSSH-ja, Tiranë.

5. Me vendimin nr. 315, datë 19.2.2016, Gjykata Administrative e Apelit ka ndryshuar vendimin e Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, duke vendosur pranimin e pjesshëm të padisë dhe detyrimin e DRSSH-së, Tiranë t’i paguajë paditësit/kërkuesit shumën 1.010.091 lekë, si diferencë të papaguar të pensionit të parakohshëm për periudhën 1.8.2005–15.11.2006, ndërkohë që ka rrëzuar padinë për pjesën tjetër. Gjykata e apelit ka gjetur të drejtë qëndrimin e gjykatës administrative të shkallës së parë, sipas të cilit masa e pensionit të parakohshëm për kërkuesin ishte në masën 50% të pagës referuese së bashku me shtesat 2% për çdo vit shërbimi mbi 15 vjet, pa u kufizuar me masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi, sipas nenit 11 të ligjit nr. 8087/1996 dhe nenit 35 të ligjit nr. 9210/2004, kufizim i cili është shfuqizuar nga neni 49 i ligjit nr. 9210/2004. Kërkuesi dhe DRSSH-ja, Tiranë kanë ushtruar rekurs ndaj këtij vendimi.

6. Me vendimin nr. 00-2017-1705 (545), datë 10.5.2017, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në atë gjykatë, duke arsyetuar se gjykatat e faktit kanë zbatuar gabim ligjin material dhe në rigjykim duhet të analizohen faktet për të zgjidhur çështjen, duke zbatuar ligjin sipas orientimeve të vendimit unifikues nr. 3, datë 24.11.2016, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë (*vendimi unifikues nr. 3/2016*).

7. Në rigjykim, me vendimin nr. 1023 (86-2023-1558), datë 7.12.2023, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe rrëzimin e kërkesëpadisë, me arsyetimin se bazuar në rrethanat e çështjes konkrete, momentin e lindjes të së drejtës dhe përfundimet e vendimit unifikues nr. 3/2016, DRSSH-ja, Tiranë në caktimin për paditësin/kërkuesin të pensionit të parakohshëm ka zbatuar drejt ligjin, nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996, sipas skemës me kufizime, pra jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi.

8. Për rekursin e kërkuesit, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, gjatë procedurës seleksionuese, me vendimin nr. 00-2024-1414, datë 8.4.2024, ka vendosur mospranimin e tij, me arsyetimin se ai nuk ngre asnjë shkak nga ato që parashikohen në nenin 58 të ligjit nr. 49/2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar (*ligji nr. 49/2012*).

9. Në datën 6.8.2024 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual, sipas objektit. Në datën 1.11.2024 Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, ndërsa në datën 11.11.2024 kjo e fundit ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

10. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i janë cenuar:

10.1. *E drejta për proces të rregullt ligjor* në drejtim të:

10.1.1. *Parimit të sigurisë juridike* në aspekt të të drejtave të fituara, pasi:

10.1.1.1. Ndonëse kufizimi “*por jo më shumë se masa e pensionit maksimal në shkallë vendi*”, i përcaktuar në nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996, të ndryshuar, ishte shfuqizuar me nenin 49 të ligjit nr. 9210/2004, në caktimin e shumës së tij të pensionit të parakohshëm gjykata e apelit në rigjykimin e çështjes është bazuar në këtë dispozitë, duke ndryshuar masën e pensionit të tij të parakohshëm nga 80,484 lekë në muaj në 15,963 lekë. Edhe pse pensioni i tij i parakohshëm nuk është objekt i nenit 29 të ligjit nr. 10142, datë 15.5.2009, “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të Forcave të Armatosura, të punonjësve të Policisë së Shtetit, të Gardës së Republikës, të Shërbimit Informativ të Shtetit, të Policisë së Burgjeve, të Policisë së Mbrojtjes nga Zjarri dhe të Shpëtimit e të punonjësve të Shërbimit të Kontrollit të Brendshëm në Republikën e Shqipërisë” (ligji nr. 10142/2009), të ndryshuar, gjykata e apelit dhe Gjykata e Lartë në rigjykimin e çështjes e kanë bërë atë objekt të tij, duke i cenuar të drejtën e fituar. Kjo dispozitë ligjore parashikonte rillogaritjen vetëm të pensionit të parakohshëm të përfutur me ligjin nr. 8087/1996, të ndryshuar dhe jo të pensionit të përfutur sipas nenit 35, pikat 1 dhe 3, të ligjit nr. 9210/2004. Ky pension nuk është objekt rillogaritjeje, pasi efektet e saj shtrihen nga data 1.7.2009 e hyrjes në fuqi të ligjit nr. 10142/2009 dhe në vazhdim. Për rrjedhojë, gjykatat i kanë cenuar të drejtën për të përfutur pension të parakohshëm deri në daljen në pension, pra për periudhën 1.8.2005–15.11.2006, në masën e përcaktuar nga ligji prej 50% të pagës referuese prej 70.600 lekësh për 15 vjet shërbim, si dhe të shtesës prej 64% të pagës referuese për 32 vjet shërbim mbi 15 vjet.

10.1.1.2. *Vendimi unifikues nr. 3/2016* ka cenuar nenin 29 të ligjit nr. 10142/2009 në lidhje me rillogaritjen e pensionit të parakohshëm, duke e vlerësuar dhe trajtuar këtë pension si pension suplementar, ndonëse ai jepej në zbatim të nenit 52, pika 2, të Kushtetutës, për shkak të papunësisë dhe mbetjes pa mjete jetese. Ky vendim nuk ka marrë parasysh dhe nuk ka zbatuar nenin 49 të ligjit nr. 9210/2004, i cili kishte shfuqizuar shprehjen “*jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi*” në shkronjën “b” të nenit 11 të ligjit nr. 8087/1996. Sipas këtij vendimi, edhe pse nga data 14.5.2004 ka qenë i zbatueshëm ligji nr. 9210/2004, llogaritja e pensionit të parakohshëm do të bëhej sipas ligjit nr. 8087/1996, të ndryshuar, duke i dhënë ligjit fuqi prapavepruese. Vendimi unifikues ka urdhëruar moszbatimin e ligjit nr. 9418, datë 20.5.2005, “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të forcave të armatosura të Republikës së Shqipërisë” (ligji nr. 9418/2005), të ndryshuar me ligjin nr. 9481/2006, nga data e hyrjes së tij në fuqi dhe deri në datën e hyrjes në fuqi të ligjit nr. 10142/2009, të ndryshuar, pavarësisht nëse masa e pensionit rritej ose ulej në raport me skemën e parashikuar nga ligji nr. 8087/1996, i ndryshuar. Zbatimi i këtij vendimi nga Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë ka çuar në uljen e masës së pensionit të tij të parakohshëm.

10.1.1.3. Me ligjin nr. 156/2020 është vendosur falja e detyrimeve të ushtarakëve ndaj fondit të sigurimeve shoqërore, të krijuara si diferencë nga rishqyrtimi i pensioneve të parakohshme për vjetërsi shërbimi, të caktuara sipas vendimeve gjyqësore të formës së prerë, bazuar në kriteret e vendimit unifikues nr. 3/2016. Mbështetur në nenin 2 të këtij ligji, Instituti i Sigurimeve Shoqërore duhet të kishte tërhequr ankimin për çështjen e tij.

10.1.2. *Standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor*, pasi Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar për asnjë prej pretendimeve të tij dhe nuk ka vlerësuar bazueshmërinë në ligj të shkaqeve të ngritura prej tij në rekurs, ndonëse ato kishin të bënin si me zbatimin e gabuar të ligjit material nga Gjykata Administrative e Apelit në rigjykimin e çështjes, ashtu edhe me parimin e sigurisë juridike në drejtim të të drejtave të fituara.

10.2. *Parimi i shtetit të së drejtës dhe parimi i hierarkisë së akteve normative*, si rrjedhojë e zbatimit të gabuar nga gjykatat e zakonshme të legjislacionit në fuqi për sa i përket masës së përfutimit prej tij të pensionit të parakohshëm. Neni 14 i ligjit nr. 10142/2009, të ndryshuar është shprehje e cenimit të neneve 35, pika 3 dhe 48, pika 2, të ligjit nr. 9210/2004 dhe tejkallimit të kompetencave, në cenim të rendit juridik dhe hierarkisë së akteve. Neni 35, pika 3, i ligjit nr. 9210/2004 i ka njohur ligjit për sigurimet shoqërore vetëm të drejtën të përcaktojë kushtet dhe kriteret për dhënien e masës së pensionit të parakohshëm, sipas pikës 1, dhe jo ta ndryshojë atë.

10.3. *Standardi i zbatimit të detyrueshëm të vendimeve të Gjykatës*, pasi vendimet gjyqësore të kundërshtuara nuk kanë respektuar vendimet nr. 33, datë 24.6.2010 (*vendimi nr. 33/2010*) dhe nr. 2, datë 18.2.2013 (*vendimi nr. 2/2013*) të Gjykatës, përmes të cilave është pranuar se zvogëlimi i pensionit të parakohshëm nuk mund të përligjej me interesin publik, se rillogaritja e pensionit sipas nenit 29 të ligjit nr. 10142/2009 do të bëhej vetëm në rast se ndryshonte pozitivisht situatën e përfituesve dhe se prekja e skemës së sigurimeve shoqërore bazë nuk duhej kurrësi të pësonte ndryshime të tilla që përkeqësonin ndjeshëm jetën e shtetasve që përfitonin këtë sigurim. Edhe pse ishin përpara një të drejte që buronte nga neni 52, pika 2, i Kushtetutës dhe të njohur me ligj të miratuar me shumicë të cilësuar, gjykatat kanë zvogëluar masën e tij të pensionit të parakohshëm pa marrë parasysh këto vendime të Gjykatës. Vendimi unifikues nr. 3/2016 ka përcaktuar rillogaritjen në përkeqësim të pensionit të parakohshëm.

11. ***Subjekti i interesuar, DRSSH-ja, Tiranë***, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim edhe pse është njoftuar zyrtarisht nga Gjykata.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimimin e kërkesës

12. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

13. Gjykata vëren se kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae* në lidhje me vendimet e kundërshtuara të Gjykatës Administrative të Apelit dhe të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë të dhëna në procesin gjyqësor të vënë në lëvizje nga ai, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në proces dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

14. Për sa i takon vendimit unifikues nr. 3/2016 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, gjithashtu objekt i ankimit kushtetues individual, Gjykata vëren se, sipas jurisprudencës kushtetuese, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, individi duhet të provojë interesin e tij, si në aspektin procedural, ashtu edhe në atë substancial. Kjo, sepse individi, si subjekt i kushtëzuar, mund të bëjë kërkesë në Gjykatë vetëm për çështje që lidhen me interesat e tij të drejtpërdrejtë, si dhe të provojë se në çfarë mënyre ai është cenuar në të drejtat e tij kushtetuese, pra se është viktimë e një shkeljeje dhe se pasojat nga akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të (*shih vendimet nr. 77, datë 5.11.2024; nr. 44, datë 26.9.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Në rastin konkret, Gjykata evidenton se kërkuesi nuk ka qenë palë në procesin për të cilin Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë janë shprehur me vendimin unifikues nr. 3/2016, ndaj, në aspektin procedural, ai nuk legjitimohet *ratione personae* për kundërshtimin e tij në këndvështrim të neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës. Megjithatë, në aspektin substancial, Gjykata çmon të analizojë përmbajtjen e vendimit unifikues, për aq sa referuar atij gjykatat e zakonshme kanë interpretuar dhe zbatuar ligjin në çështjen konkrete.

16. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit gjyqësor në të tria shkallët e gjyqësorit të zakonshëm dhe pasi ka shteruar në formë e substancë mjetet e zakonshme të ankimit ndaj vendimeve të gjykatave më të ulëta. Për rrjedhojë, ai nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç paraqitjes së ankimit kushtetues individual.

17. Në drejtim të legjitimit *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000 ka parashikuar afatin ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata evidenton se vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai nr. 00-2024-1414 i Gjykatës së Lartë, mban datën 8.4.2024, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në datën 6.8.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

18. Për sa i takon legjitimit *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e *së drejtës për proces të rregullt ligjor* në drejtim të *parimit të sigurisë juridike e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, parimit të shtetit të së drejtës, parimit të hierarkisë së akteve dhe standardit të zbatimit të detyrueshëm të vendimeve të Gjykatës*, pretendime të cilat përfshihen në juridiksionin kushtetues.

19. Gjykata vëren se në drejtim të parimit të sigurisë juridike kërkuesi ka parashtruar si argument edhe faljen me ligjin nr. 156/2020 të detyrimeve të krijuara si diferencë nga rishqyrtimi i pensioneve të parakohshme. Nga materialet e depozituara me kërkesën, si dhe aktet e dosjes gjyqësore të administruar për qëllime të gjykimit kushtetues, Gjykata nuk konstaton që nga institucionet shtetërore të jetë përcaktuar ndonjë detyrim i kërkuesit në këtë drejtim. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se ky pretendim për këtë argument nuk mund të merret në shqyrtim.

20. Për sa u përket pretendimeve të tjera, Gjykata vëren se, në thelb, ato parashtrohen ndaj procesit gjyqësor të vënë në lëvizje nga kërkuesi për shumën e pensionit të parakohshëm të caktuar dhe paguar nga DRSSH-ja, Tiranë, si dhe interpretimit nga gjykatat e zakonshme të jurisprudencës kushtetuese, legjislacionit në fuqi dhe vendimit unifikues nr. 3/2016 për këtë të drejtë. Duke pasur parasysh argumentet në themel të tyre, Gjykata çmon t’i analizojë ato në vijim në drejtim të së drejtës për gjykim të drejtë, të parashikuar në nenin 42 të Kushtetutës, të lidhur me parimin e sigurisë juridike.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës për gjykim të drejtë të lidhur me parimin e sigurisë juridike

21. Kërkuesi ka pretenduar se vlera e pensionit të parakohshëm të caktuar nga DRSSH-ja, Tiranë është bërë në kundërshtim me parashikimet ligjore në fuqi. Pretendimet e tij në këtë drejtim nuk janë marrë parasysh nga gjykatat, të cilat, në rigjykimin e çështjes, për sa i përket përcaktimit të masës së përfitimit të këtij pensioni, nuk kanë interpretuar e zbatuar drejt jurisprudencën kushtetuese dhe legjislacionin e fushës. Sipas tij, interpretimi që Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë u kanë bërë dispozitave ligjore dhe vendimeve të Gjykatës, si dhe zbatimi i vendimit unifikues nr. 3/2016, kanë bërë që pensioni i tij i parakohshëm të rillogaritet në përkeqësim, në cenim të parimit të sigurisë juridike. Po sipas kërkuesit, edhe pse shkaqet e ngritura në rekursin e tij kishin të bënin si me zbatimin e gabuar të ligjit material nga Gjykata Administrative e Apelit dhe cenimin e parimit të sigurisë juridike në drejtim të të drejtave të fituara, Gjykata e Lartë nuk ka arsyetuar dhe nuk ka vlerësuar bazueshmërinë e tyre në ligj.

22. Neni 42, pika 2, i Kushtetutës, ndër të tjera, parashikon se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetues e ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë. Gjykata në jurisprudencën e saj ka pohuar se detyra e saj është të vlerësojë nëse gjatë procesit gjyqësor ka pasur shkelje të të drejtave kushtetuese, si dhe nëse zbatimi i ligjit ka qenë eventualisht arbitrar, në kuptimin që të bjerë ndesh haptazi me konceptin e gjykimit të drejtë të përcaktuar në nenin 42 të Kushtetutës. Ajo nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt dhe për këtë arsye vendimet e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm nuk vihen në dyshim, përveç rasteve kur gjetjet e tyre mund të konsiderohen si arbitrare ose haptazi të paarsyeshme. E thënë ndryshe, Gjykata vepron në rastin kur gabimi ligjor ose faktik nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është aq i dukshëm, sa një gjykatë e arsyeshme nuk mund ta kishte bërë ndonjëherë ose i tillë që gjykimin e bën të padrejtë (*shih vendimet nr. 67, datë 6.12.2023; nr. 59, datë 14.11.2023; nr. 30, datë 29.5.2023, të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Për sa i përket parimit të sigurisë juridike, Gjykata ka theksuar se ai nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin. Besueshmëria ka të bëjë me bindjen e individit se nuk duhet të shqetësohet vazhdimisht ose të jetojë me frikë për ndryshueshmërinë dhe pasojat negative të akteve juridike, të cilat mund të cenojnë jetën e tij private ose profesionale dhe të përkeqësojnë një gjendje të vendosur me akte të mëparshme. Nëse masat e marra çojnë në përkeqësimin në mënyrë të paarsyeshme të gjendjes

ligjore të personave të tjerë, mohojnë të drejtat e fituara ose injorojnë interesat legjitime të tyre, atëherë do të rrezikohet arritja e qëllimit madhor të ndërtimit të shtetit të së drejtës. Në këtë kuptim, parimi i sigurisë juridike nuk shfaqet asnjëherë si i tillë në vetvete, por shoqërohet me mbrojtjen e të drejtave të fituara, vazhdimësinë ligjore, qartësinë dhe përcaktueshmërinë në normimin e marrëdhënieve juridike, si dhe respektimin e pritshmërive legjitime (*shih vendimet nr. 9, datë 27.2.2024; nr. 11, datë 21.4.2022; nr. 10, datë 29.2.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Gjykata po kështu është shprehur edhe se pensioni i parakohshëm për vjetërsi shërbimi jepet në konsideratë të natyrës së punës të ushtarakëve ose punonjësve të Policisë së Shtetit, të cilët pas ndërprerjes së karrierës, me ose pa dëshirën e tyre, e kanë të vështirë të gjejnë një vend pune të një niveli të krahasueshëm me funksionet që ushtronin. Për këtë arsye, ligjvënësi parashikoi krijimin e një sistemi përfitimesh suplementare që të garantohej ruajtja e një niveli të krahasueshëm jetese dhe ekonomik për ushtarakët e Forcave të Armatosura dhe punonjësit e Policisë së Shtetit, të cilëve u ndërpriteshin marrëdhëniet e punës. Në këtë këndvështrim pensioni i parakohshëm për vjetërsi shërbimi mbrohet nga parimi i sigurisë juridike (*shih vendimin nr. 33, datë 24.6.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Nisur nga standardi i mësipërm kushtetues, Gjykata çmon të ndalet fillimisht në rregullimin ligjor ndër vite të pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi për ushtarakët e Forcave të Armatosura. Konkretisht, ky pension është njohur me ligjin nr. 8087/1996. Në nenin 11 të këtij ligji, të ndryshuar në vijim me ligjin nr. 8521/1999, parashikoheshin kushtet dhe masa e përfitimit të pensionit të parakohshëm. Sipas tij, ushtarakët e shërbimit aktiv të përhershëm, që kishin dalë në rezervë e në lirim pas datës 3.7.1991 deri në plotësimin e kushteve për pension pleqërie, sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, përfitonin pension të parakohshëm për vjetërsi shërbimi, kur plotësonin vjetërsinë e shërbimit si ushtarakë në masën 12 vjet për gratë dhe 15 vjet për burrat dhe të kishin mbushur moshën: gratë 42 vjeç dhe burrat 47 vjeç. Masa e pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi u parashikua të ishte: a) 50% të pagës referuese mbi të cilën ishte derdhur kontributi; b) për çdo vit tjetër të vjetërsisë së shërbimit mbi përcaktimin e mësipërm, masa e pensionit shtohet me 2% të pagës referuese, por jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Gjithashtu, neni 10 i ligjit nr. 8521/1999 parashikonte se efektet e zbatimit të tij do të shtriheshin nga data 1.1.1999.

26. Shprehja “por jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi” në shkronjën “b” të nenit 11 të ligjit nr. 8087/1996 u shfuqizua me ligjin nr. 9210/2004 (neni 49). Gjithashtu, neni 35 i ligjit nr. 9210/2004 rregulloi të drejtën e pensionit të parakohshëm për ushtarakët aktivë të Forcave të Armatosura, duke parashikuar kushtet dhe masën e përfitimit të këtij pensioni. Në pikën 1 të këtij neni u përcaktua se “oficerët, nënoficerët dhe ushtarët me pagesë/profesionistë, me vjetërsi shërbimi në Forcat e Armatosura 15 vjet për burrat dhe 12 vjet për gratë, gëzojnë të drejtën e pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi në masën 50 për qind të pagës mujore deri në plotësimin e kushteve për përfitimin e pensionit të pleqërisë. Për çdo vit tjetër shërbimi mbi kufirin e mësipërm ushtarakut i jepet një shtesë pensioni në masën 2 për qind të pagës mujore”. Kurse pika 3 e tij përcaktoi se kriteret dhe kushtet e përfitimit të pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi përcaktohen në ligjin për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë, të ushtarakëve të Ministrisë së Rendit Publik dhe të Shërbimit Informativ Shtetëror, të ndryshuar. Ndërkohë, në dispozitat e fundit, neni 48 i ligjit, për sa i përkte zbatimit të nenit 35 të tij, ngarkoi Këshillin e Ministrave që brenda 24 muajve nga hyrja në fuqi e ligjit, të paraqiste ndryshimet përkatëse në ligjin nr. 8087/1996.

27. Në vijim u miratua një ligj i ri për sigurimet shoqërore suplementare për ushtarakët e Forcave të Armatosura, pikërisht ligji nr. 9418/2005. Ky ligj, në nenin 13, përcaktoi kushtet e përfitimit të pensionit të parakohshëm, të njëjta si ato në ligjin nr. 8087/1996 dhe ligjin nr. 9210/2004. Ndërsa neni 14 rregulloi masën e pensionit të parakohshëm, duke përcaktuar të njëjtën masë pensioni të parakohshëm sikurse dhe neni 35 i ligjit nr. 9210/2004, por me kufizimin se *masa e pensionit të parakohshëm nuk mund të jetë më e madhe se katërfishi i pensionit bazë*. Neni 32 i tij ngarkoi Këshillin e Ministrave që brenda 3 muajve nga data e hyrjes në fuqi të nxirrte aktet nënligjore në zbatim të neneve 3, 4 dhe 14 të këtij ligji. Ndërkohë, neni 33 i dispozitave kalimtare parashikoi se ligji nr. 8087/1996 dhe aktet e dala në zbatim të tij, pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk do të zbatoheshin

për ushtarakët e Forcave të Armatosura që përfitonin sipas këtij ligji. Ligji hyri në fuqi në datën 1.1.2006.

28. Më pas, ligji nr. 9418/2005 u ndryshua me ligjin nr. 9481/2006, i cili ndryshoi dispozitat në lidhje me kushtet dhe masën e përfitimit të pensionit të parakohshëm (nenet 13 dhe 14). Për kushtet e përfitimit të pensionit të parakohshëm, neni 1 i ligjit ndryshues përcaktoi të njëjtat kushte, por identifikoi dy kategori ushtarakësh përfitues: i) ata që dilnin në rezervë/lirim pas hyrjes në fuqi të ligjit nr. 9210/2004 deri në plotësimin e kushteve për pension të plotë pleqërie sipas ligjit nr. 7703/1993, për të cilët masa e përfitimit përcaktohej në nenin 14 të ligjit; ii) ata që kishin dalë në rezervë/lirim nga data 1 janar 1991 deri në datën e hyrjes në fuqi të ligjit nr. 9210/2004, pavarësisht nga çasti i lindjes të së drejtës për përfitimin e pensionit të parakohshëm, të cilët do të vazhdonin ta përfitonin sipas ligjit nr. 8087/1996. Kurse për masën e pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi, neni 2 i ligjit ndryshues, ndërsa përcaktoi të njëjtën masë pensioni të parakohshëm, sikurse dhe neni 35 i ligjit nr. 9210/2004, vendosi kufizime sipas gradave të ushtarakëve, të cilat varionin nga 6-fishi i pensionit bazë për ushtarakët me gradën “gjeneral” deri në 3-fishin e pensionit bazë për ushtarakët e tjerë, ku për sa u përket ushtarakëve me gradën “nënkolonel” (gradë që e ka pasur edhe kërkuesi Veli Përleka), kufizimi i masës së pensionit shkonte deri në 4-fishin e pensionit bazë. Neni 9 i ligjit nr. 9481/2006 ndryshoi edhe dispozitën për hyrjen në fuqi të ligjit (nenin 34), duke parashikuar se hynte në fuqi në datën 16.4.2006.

29. Ndërkohë neni 1 i ligjit nr. 9481/2006, i cili ndryshoi nenin 13 të ligjit nr. 9418/2005, për kushtet e përfitimit të pensionit të parakohshëm, u shfuqizua nga Gjykata me vendimin nr. 9, datë 26.2.2007, me arsyetimin se ai cenonte parimin e sigurisë juridike për shkak të paqartësisë dhe kontradiktave midis dispozitave të ligjit (në lidhje me nenin 33 të pandryshuar të ligjit nr. 9418/2005), por edhe parimin e barazisë përpara ligjit. Gjykata konstatoi se kjo dispozitë i ndante ushtarakët në dy kategori për efekt të përfitimit të pensionit të parakohshëm, ndërsa me ligjin e mëparshëm pagesa e pensionit shkonte deri në 4-fishin e pensionit bazë në shkallë vendi, me ligjin e ri u ul pagesa e pensionit të parakohshëm për ushtarakët e dalë në pension deri në datën e hyrjes në fuqi të ligjit për statusin (ligji nr. 9210/2004), për të cilët kjo masë shkonte deri në masën e pensionit maksimal në shkallë vendi, e barabartë me 2-fishin e pensionit bazë, kur për ushtarakët e dalë në pension të parakohshëm pas hyrjes në fuqi të ligjit për statusin, maksimumi i pagesës jepej i diferencuar sipas gradës dhe shumë më i favorshëm nga ajo që u jepej ushtarakëve që kishin dalë në pension përpara ligjit për statusin. Po kështu, Gjykata konstatoi se neni 1 i ligjit të kundërshtuar i bënte referencë ligjit të vitit 1996 (nr. 8087/1996) për përfitimet e një kategorie ushtarakësh, ndërkohë që neni 33 i pandryshuar i ligjit të vitit 2005 (nr. 9418/2005) ndalonte zbatimin e atyre dispozitave, duke krijuar kështu paqartësi në kuptimin e ligjit dhe në zbatimin e tij. Me këtë vendim Gjykata shfuqizoi edhe nenin 9 të ligjit nr. 9481/2006, përmes të cilit ishte shtyrë hyrja në fuqi e ligjit nr. 9418/2005, duke konstatuar edhe në këtë rast cenimin e parimit të sigurisë juridike.

30. Në vijim u miratua një ligj tjetër për sigurimin shoqëror suplementar edhe të ushtarakëve të Forcave të Armatosura, ligji nr. 10142/2009, i cili ka hyrë në fuqi në datën 27.6.2009. Ky ligj shfuqizoi si ligjin nr. 8087/1996, ashtu edhe ligjin nr. 9418/2005, si edhe pikat 1 dhe 2 të ligjit nr. 9210/2004. Sikurse rezulton nga rrethanat e çështjes dhe pretendimet e kërkuesit, ai ka përmbushur kriteret për pensionin e pleqërisë në datën 15.11.2006. Për rrjedhojë, për sa kohë në shqyrtim është procesi gjyqësor i zhvilluar nga kërkuesi për kundërshtimin e pensionit të parakohshëm, në të cilin ky ligj dhe aktet e tjera e nxjerra në zbatim të tij nuk janë të zbatueshme, ato nuk do të merren në analizë nga Gjykata.

31. Në lidhje me zbatimin në kohë dhe efektin prapaveprues të legjislacionit për pensionin e parakohshëm, si dhe skemën e zbatueshme për llogaritjen e masës së këtij pensioni, për shkak të qëndrimeve të ndryshme të gjykatave, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 3/2016, kanë arritur edhe në përfundimin njësoj se në gjykimin e mosmarrëveshjeve për pensionet e parakohshme për vjetërsi shërbimi, për periudhën nga data 1.1.1999 deri në hyrjen në fuqi të ligjit nr. 10142/2009, pensioni i parakohshëm për vjetërsi shërbimi do të përllogaritej sipas ligjit nr. 8087/1996 (të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999). Gjithashtu, sipas Kolegjeve të Bashkuara ligji nr. 9210/2004 ka hequr kufizimin në masën e pensionit të parakohshëm për vjetërsi

shërbimi të parashikuar, por zbatimi i parashikimit ligjor të këtij ligji ishte i kushtëzuar me nxjerrjen e rregullimeve ligjore në fushën e sigurimeve shoqërore suplementare të ushtarakëve në zbatim të këtij ndryshimi. Caktimi i pensionit të parakohshëm, sipas nenit 11 të ligjit nr. 8087/1996 (të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999), bëhej duke u llogaritur sipas skemës: a) 50% e pagës referuese mbi të cilën ishte derdhur kontributi; b) për çdo vit tjetër të vjetërsisë së shërbimit mbi 12 vjet për gratë dhe 15 vjet për burrat masa e pensionit shtohet me 2% të pagës referuese. Por masa e përgjithshme e pensionit të parakohshëm nuk mund të kalonte masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Tavani i vendosur në lidhje me masën e pensionit të parakohshëm në nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996, të ndryshuar, duhet të zbatohet mbi të gjithë masën e pensionit të parakohshëm.

32. Për sa më lart, në rastin në shqyrtim, nisur nga thelbi i parashtrimeve të kërkuarit, si dhe bazuar në standardet kushtetuese të sipërcituara, Gjykata do të analizojë nëse interpretimi që Gjykata Administrative e Apelit dhe Gjykata e Lartë i kanë bërë ligjit material të zbatueshëm në mosmarrëveshjen objekt gjykimi i ka cenuar kërkuarit të drejtën për pension të parakohshëm për vjetërsi shërbimi të përfutur për shkak të parashikimeve ligjore, pra nëse në arsyetimin dhe interpretimin që Gjykata e Lartë i ka bërë ligjit të zbatueshëm në rastin e kërkuarit ka ose jo elemente të arbitraritetit.

33. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata vëren se kërkuarit, si ushtarak i dalë në rezervë, e drejta për pension të parakohshëm i ka lindur në datën 1.8.2005. Trajtimi i tij me këtë pension është bazuar në ligjin nr. 8087/1996, të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999 dhe është caktuar në masën 15.963 lekë në muaj, sipas aktit administrativ nr. 3926, datë 4.5.2006 të DRSSH-së, Tiranë, i cili është kundërshtuar gjyqësisht nga kërkuari. Me vendimin nr. 1521, datë 9.4.2014, Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë ka vlerësuar se masa e pensionit të parakohshëm të kërkuarit është në masën 50% të pagës referuese së bashku me shtesat 2% për çdo vit shërbimi mbi 15 vjet, pa e kufizuar me masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Sipas saj, kufizimi i zbatuar nga DRSSH-ja, Tiranë, bazuar në nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996 (të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999), se masa e pensionit të parakohshëm nuk duhet të kalojë masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi, nuk gjen zbatim, pasi ky kufizim është shfuqizuar nga neni 49 i ligjit nr. 9210/2004. Në këto kushte, DRSSH-ja duhet t'i paguante kërkuarit diferencat për të gjithë periudhën 1.8.2005–30.10.2006. Ndërsa, për sa i përket kërimit për kamatëvonesat, gjykata e ka vlerësuar atë të parashkruar, duke vënë në dukje se padia është paraqitur në vitin 2012, ndërsa kamatëvonesat e kërkuara lidhen me një të drejtë që i përket periudhës 2005–2006.

34. Çështja është shqyrtuar në Gjykatën Administrative të Apelit, e cila e ka gjetur të drejtë qëndrimin e gjykatës së shkallës së parë në lidhje me llogaritjen e masës së pensionit të parakohshëm të kërkuarit, duke përcaktuar vlerën e diferencës së papaguar atij, mbështetur në përfundimet e një ekspertimi kontabël të realizuar gjatë gjykimit. Vendimi i kësaj gjykate në vijim është prishur nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë. Gjykata e Lartë ka arsyetuar se gjykatat e faktit kanë zbatuar gabim ligjin material, konkretisht nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996, të ndryshuar, pasi masa e përgjithshme e pensionit nuk mund të kalojë masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Sipas Gjykatës së Lartë, në rigjykim gjykata administrative duhet të kryejë një hetim të plotë dhe të gjithanshëm të çështjes dhe të analizojë faktet për të zgjidhur çështjen sipas orientimeve të vendimit unifikues nr. 3/2016 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

35. Në rigjykim, me vendimin nr. 1023 (86-2023-1558), datë 7.12.2023, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur ndryshimin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe rrëzimin e kërkesëpadisë. Sipas gjykatës së apelit, megjithëse parimi i sigurisë juridike është prekur nga rregullimi i ri, kjo ndërhyrje është bërë duke respektuar kriteret kushtetuese, ndërsa skema e re e rillogaritjes së miratuar me ligjin nr. 10142/2009 është gjetur e aplikueshme pas hyrjes së tij në fuqi dhe në përputhje me Kushtetutën, sipas vendimit të Gjykatës nr. 2/2013. Duke evidentuar se vendimi i Gjykatës së Lartë nuk kishte përcaktuar detyra konkrete, por kishte vënë në dukje qëndrimin unifikues në vendimin nr. 3/2016, gjykata e apelit ka vlerësuar se gjykata e shkallës së parë nuk ka zbatuar drejt ligjin material, ndërkohë që llogaritja e pensionit të parakohshëm të kërkuarit nga DRSSH-ja, Tiranë është bërë në përputhje me formulën e nenit 11 të ligjit nr.

8087/1996, të ndryshuar. Ndërsa Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë me vendimin nr. 00-2024-1414, datë 8.4.2024, ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuarit.

36. Bazuar në standardet e mësipërme dhe duke pasur në konsideratë rrethanat e rastit konkret, Gjykata vëren se, sikurse gjykatat e zakonshme kanë pranuar, kërkuar i ka lindur e drejta për pension të parakohshëm në datën 1.8.2005, moment në të cilin kjo e drejtë rregullohej nga neni 35 i ligjit nr. 9210/2004 dhe pavarësisht kësaj, në pikën 3 të tij, ishte përcaktuar se kriteret dhe kushtet e përfitimit të pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi përcaktoheshin në ligjin “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë, të ushtarakëve të Ministrisë së Rendit Publik dhe të Shërbimit Informativ Shtetëror”, të ndryshuar, pra në ligjin nr. 8087/1996, të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999. Në nenin 11 të këtij ligji parashikohej se masa e pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi ishte 50 për qind e pagës referuese mbi të cilën ishte derdhur kontributi dhe për çdo vit tjetër të vjetërsisë së shërbimit mbi përcaktimin e mësipërm, masa e pensionit shtohej me 2% të pagës referuese, por jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Ndërkohë, sikurse u theksua më lart (*shih paragrafin 26 të vendimit*), për shkak të shfuqizimit me ligjin nr. 9210/2004 të tavanit të masës së pensionit maksimal të pleqërisë, kërkuar i kishte pritshmëri të ligjshme që ai do të përfitonte nga ky shfuqizim, pra se ndaj atij nuk do të zbatohet ky tavan/kufizim në masën e pensionit të parakohshëm.

37. Megjithatë, Gjykata konstaton se pavarësisht momentit kur kërkuar i ka lindur e drejta për pension të parakohshëm dhe ndonëse me ligjin nr. 9210/2004 tavan i masës së pensionit maksimal të pleqërisë ishte shfuqizuar, Gjykata Administrative e Apelit edhe për periudhën 1.8.2005–15.11.2006, kur kërkuar i gëzonte të drejtën e pensionit të parakohshëm, duke u bazuar në nenin 11 të ligjit nr. 8087/1996, të ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999, ka përcaktuar se masa e përgjithshme e pensionit të parakohshëm nuk mund të kalojë masën e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi. Duke arsyetuar në këtë mënyrë, Gjykata Administrative e Apelit duket se nuk e ka llogaritur masën e pensionit sipas parashikimit ligjor për atë periudhë. Prandaj, në vlerësimin e Gjykatës, vendimi i gjykatës së apelit nuk duket se ka përmbushur konceptin e një gjykimi të drejtë në kuptim të parashikimit të nenit 42 të Kushtetutës.

38. Nga ana tjetër, Gjykata vëren se përmbajtja e ligjit nr. 9210/2004, si dhe mënyra e interpretimit të tij nga gjykata e apelit nuk rezulton të jetë analizuar nga Gjykata e Lartë. Gjithashtu, ajo nuk shprehet pse në rastin në shqyrtim kishte vend për zbatimin e vendimit unifikues edhe për periudhën pas vitit 2004, si dhe përse ligji i identifikuar si i zbatueshëm për këtë periudhë vijon të përmbajë kufizim të masës së pensionit të parakohshëm (jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi), në një kohë kur ky kufizim është shfuqizuar. Në këtë drejtim, nuk duket se Gjykata e Lartë u ka dhënë përgjigje shkaqeve të paraqitura në rekurs për zbatueshmërinë e kriterëve ligjorë të parashikuara nga ligji nr. 8087/1996, i ndryshuar me ligjin nr. 8521/1999, për periudhën objekt mosmarrëveshjeje 1.8.2005–15.11.2006 si pasojë e shfuqizimit me ligjin nr. 9210/2004 të masës së tavanit të pensionit të parakohshëm apo se ajo (Gjykata e Lartë) ka dhënë mjaftueshëm argumente për identifikimin e ligjit të zbatueshëm dhe për mënyrën e interpretimit të tij nga gjykata e apelit.

39. Nisur nga sa më lart, Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë si gjykatë ligji duhet t’u kthente përgjigje pretendimeve të kërkuarit për ligjin e zbatueshëm dhe kriteret e përcaktimit të masës së pensionit të parakohshëm për vjetërsi shërbimi. Pra, ajo gjykatë nuk mund të mjaftohej me një arsyetim të kufizuar, por duhet të mbante qëndrim dhe të arsyetonte qoftë për sa i përket ligjit të zbatueshëm, ashtu edhe në veçanti, nëse kufizimi “jo më shumë se masa e pensionit maksimal të pleqërisë në shkallë vendi” përfshin edhe periudhën kohore objekt mosmarrëveshjeje mes palëve. Prandaj vendimi i saj nuk plotëson kërkesat për një gjykim të drejtë në drejtim të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, duke i cenuar kërkuarit edhe parimin e sigurisë juridike në drejtim të së drejtës për pension të parakohshëm të fituar prej tij nga ligji.

40. Për arsyet e lartpërmendura, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës së pensionit të parakohshëm për shkak të interpretimit të paarsyeshëm të ligjit është i bazuar. Megjithatë, Gjykata, duke mbajtur në konsideratë edhe rolin subsidiar të saj në respektimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, vlerëson se i përket Gjykatës së Lartë të kontrollojë

ligjshmërinë e vendimmarrjes së gjykatave të faktit për interpretimin e ligjit material prej tyre, prandaj duhet të shfuqizohet vetëm vendimi i saj.

41. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuarit janë të bazuara, sipas arsytimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa duhet të pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës pjesërisht.
 2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2024-1414, datë 8.4.2024, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
 3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 23.4.2025.

Shpallur më 4.6.2025.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Sonila Bejtja, Ilir Toska, Sandër Beci, Marjana Semini